

Internationalen toimintaan herättäminen

Nykyisen sodan aikana on sosialistien keskuudessa ollut polttavana kysymyksenä se, miten sodan jaloissa lomaantuneen Internationalen toiminta saataisiin heräämään ja käymään tarmolla käsiksi siihen työhön, jota tarkotusta varten se on syntynyt. Puolueettomien maitten sosialistit ovat tehneet useita yrityksiä keskinäisissä konferenseissaan, mutta toistaiseksi onnistumatta. Nyt myös Yhdysvaltain sosialistipuolueen kansallis-toimeenpaneva komitea otti ratkaisevan askeleen. Se kääntyi sähkösano-

mitse kaikkien maitten sosialistipuolueitten puoleen, kehotuksella aikaansaada kansainvälinen sosialistikongressi ensi kesän aikana. Missä määrin tässä onnistutaan, sen tulevaisuus vasta toteaa. Varmaa on kuitenkin se, että puolueettomien maitten hyväksyminen tälle tuumalle saadaan, mutta sotivien maitten puolueitten suhtautuminen on epävarmaa, oikeastaan voi asiain nykyisillään ollen odottaa kieltävää vastausta.

Joskin sotivien maitten sosialistit kieltäytyvät kansainväli-

seen kongressiin osanotosta, niin saataneen ainakin koko runsaasti osanottoa osottava sosialistikon-gressi, joka sinänsäkin jo tulee olemaan merkityksellinen.

Monta eri kysymystä joutuu sosialistipuolueitten ratkaistavaksi, kun Internationaleen ryhdytään toimintatarmaa luomaan. Syntyy kysymyksiä sellaisia kuin luodaanko kokonaan uusi Internationale uusilla perusteilla, vai tyydytäänkö vanhan perustaan. Sallitaanko Internationaleen yhtyä kaikkien sosialistipuolueitten, sotivienkin maitten, jotka monessa suhteessa ovat pettäneet luokkataisteluperusteita, vai ryhdytäänkö tekemään jonkinlaista puhdistustyötä. Näistä ja monista muista tämän asian yhteydessä olevista kysymyksistä varmaankin herää kiihkeää keskustelua, kun se aika lähenee, jolloin Internationaleen toimintatarmoon herättäminen todella alkaa. Ja sen ajan täytyykin olla jo lähellä.

Kun nämä kysymykset alkavat tunkeutua etualalle, on syytä ryhtyä niistä perusteellisesti keskustelemaan ja tutkimaan sekä valmistumaan sitä aikaa varten, jolloin saamme antaa evästyksiä edustajillemme kansainväliseen kongressiin. Tämän keskustelun ikäänkuin pohjaksi julkaisemme tässä "Die Neue Zeitissä" olleen Wl. Kossowskyn kirjoituksen, joka tarjoaa tässä suhteessa mainion pohjan, vaikkakin se on saanut läpäästä Saksan sensuurin ja sen johdosta tietenkin hieman varovaisesti kirjoitettu.

Kossowsky alkaa kirjoituksensa juuri sillä perusteella, että Internationaleen henkiinherättämiskysymys on laajan pohdinnan alaisena etenkin puolueettomissa maissa. Hän osottaa mitenkä

vaikeata se on niinkauan kun sotivat maat eivät ota alotteesta kiinni ja jatkaa:

"Tie Internationaleen toimintaan elvyttämiseksi on täynnä esteitä. Ainakin yhden näistä esteistä, eikä ainakaan pienintä, voimme kuitenkin poistaa. Tarvitamme sitä erikoista psykologiaa, joka sodan aikana on kehittyntynyt. Toisiaan vastaan olevien maitten sosialistien välille on muodostunut kauheitten väärinkäsityksien muuri, mikä estää heitä ojentamasta toisilleen katkiaan. Tämä muuri täytyy murtaa. Tämän aikaansaamiseksi täytyy työläisille tehdä selväksi se yksinkertainen tosiasia, että keino nostaa Internationale suosita, johon se nyt on jäänyt, on ennenkaikkea siinä, että sotivien maitten sosialistit, ensisijassa saksalaiset ja ranskalaiset toverit, jälleen kokoontuvat saman yhteisen neuvottelupöydän ääreen ja siten koettavat yhteisesti pohtia tätä asiaa.

Väitetään, että tämä olisi mahdotonta, koska he eivät halua keskenänsä neuvotella. Mutta tämä väite ei suinkaan ole kestävä. Sosialistipuolueitten historia osottaa meille, että sellaisia mahdottomuuksia ei ole. Muistetaanhan se syvällekäypä vihamielisyys, mikä kerran erotti Saksassa "Eisenachilaiset" ja "Lassallelaiset" sekä Itävallassa "radikaalit" ja "keltaset". Eipä ollut tuskin mitään konnantyötä, jota toisinaan vastapuole ei olisi syytänyt toista vastaan ja sellaisesta syyttänyt. Puoluepetos, roistomaisuus, kavallus olivat vain muutamia niistä ystävyydensanoista, joita toinen toisilleen lausuttiin; usein käytiin käsikähmäänkin. Ja kuitenkin tulivat näin vihamieliset veljek-

set jälleen järkiinsä ja päästiin keskinäiseen sopuun ja ymmärtämykseen, kun opittiin huomamaan, että ilman keskinäistä yhdistymistä ei voitaisi ottaa askeltakaan etenpäin edistyksen tiellä.

Tietenkin tähän tulokseen pääseminen vaati selittävää valmistusta, tarmokasta agitatsioonia rauhansolmimiseksi ja yhdistymiseksi, sillä väsymättömällä työllä täytyi poistaa se mitä riitojen aikana oli syntynyt, kuten suuri määrä vanhaa väärinkäsitystä, keskinäistä katkeruutta, soimaukset ja herjaukset, väärinkäsitykset ja syytökset. Tarvittiin poliittista taktillisuutta, molempien puolten etevimpien toimihenkilöitten diplomaattista kykyä ja ennenkaikkea joukkojen painostavaa proletaarista tietoisuutta, jotta tie yhdistymiselle selveni ja lopulta johti päämääräänsä.

Näitä tapauksia täytyy meidän nykyään ottaa esikuviksemme. Meidän täytyy nyt kaikinpuolin selventävästi työskennellä ja voimme silloin olla varmat, että kun aika tulee, niin saksalaiset ja ranskalaiset toverit istuvat saman neuvottelupöydän ääressä. Mutta jos me laiminlyömme valmistelutyön, voi sattua siten, että menetämme yhdistymiselle otollisen hetken.

Edelleen väitetään: Internationalen toimintaan herättämiseksi ei vielä riitä se, että saadaan sivuutetuksi tuo vahingollinen psykologinen puoli. Sitä varten täytyy pikemminkin poistaa huomattavasti vahingollisempi ideologia, jonka sota on luonut. Tovereista ei ole saatava poistetuksi ainoastaan väärinkäsitystä ja vihamielisyyttä, vaan ennenkaikkea ne ajatukset ja kuvitelmat, joissa nämä tunteet saavat il-

mauksensa, ne argumentit, joita kumpikin puoli tuo esiin, osottaakseen oman valtionsa asian ainoaksi oikeaksi ja oikeutetuksi. Mutta tämä perusta ei ole niin esteenä kuin ensinmainittu.

Kaikki sosialistipuolueet ovat erehtyneet. Kaikkialla on syntynyt harhakuvitelmia, vääriä mielikuvia, aatteita, joita meidän täytyy pitää vahingollisina. Mutta sen otaksuinen, että me nyt voisimme nuo käsitteet yksinkertaisesti sivuuttaa kirjallisella tai suullisella agitatsioonilla ja että yhdistymiseen ryhdyttäisiin siten vasta käsiksi, kun päät olisivat täysin selvinneet vääristä mielikuvista, olisi naivia ja lapsellista. Tietenkin täytyy meidän osottaa ja julkituoda tehdyt virheet, täytyy selvittää sosialistinen tietoisuus; se on välttämätöntä työtä, joka ei koskaan saa pysähtyä, mutta aina on kuitenkin otettava huomioon se, että parhain, terävin ja vaikuttavin arvostelu viime kädessä on kokemus, yhteiskunnallinen kehitys. Olosuhteitten rautainen logiikka, pakottavat tapaukset aikaansaavat työväenjärjestöjen ideologiaan välttämättömän selvyuden. Ja lopulta on itse yhdistyminen muodostuva tekijäksi, joka joutaa karkottamaan vaaralliset ainekset.

Syntyy kysymys: Mikä on oleva se aatepohja, jonka perusteella Internationalen yhdistyminen luodaan? Tähän kysymykseen eivät osaa nekään selvää vastausta antaa, jotka pitävät itseään Internationalessa ainoina oikeina ja jotka sillä ylpeilevät, etteivät erehtyneet sinä aikana, jolloin heidän mielipiteensä mukaan koko sosialistinen maailma oli "sosiaali-chauvinismin" saastuttamana.

Mitä vastaavat nämä oikeaoppiset? Että "sosialidemokraatti-Internationalistit" yhdistyisivät keskenään. (Tätä mielipidettä ovat erikoisesti eräät piirit Venäjän sosialidemokratiassa). Että tämä vastaus ei vähimmässäkään määrässä tarjoa meille minkäänlaista aate-mittapuuta, on itsestään selvää; sillä sosialidemokratia-käsitteeseenhän sisältyy itsestään jo kansainvälisyys. Vastaus ei sano sen enempää vaikkapa se kuuluisi, että kaikki "todelliset" sosialistit ottavat osaa yhdistämiseen. Minkävuoksi nämä toverit tällä haavaa esittävät sisällyksettömiä muotoja, on helposti käsitettävissä. Ennen sodan puhkeamista hokivat he, että Internationales-ta piti karkotettaman "opportunistit". Mutta sota on sekottanut kortteja siinä määrin, että me tapaamme kummallakin puolen sekä opportunisteja että radikaaleja. Jako "oikeihin" ja "väärin" sosialidemokraatteihin ei siis suinkaan sovi "radikaalien" ja "opportunistien" jakolinjan puitteisiin.

Ja tästä seuraa, että Internationalen toimintaan herättämisen tunnusteet eivät ole etsittävässä ideologiasta. Ehdotus, että Internationale muodostettaisiin "sosialidemokraatti-internationalisteista" tähtää siihen, että kaikista sosialistipuolueista koottaisiin ne ainekset, jotka kuuluvat vastustusryhmään (oppositioonin) ja että näistä perustettaisiin uusi kansainvälinen järjestö, "kolmas" Internationale. Mutta tällätavoim saataisiin luoduksi vain lahkokuunta, Internationalen karrikatuuri, joka olisi ilman vaikutusta ja ilman merkitystä.

Internationale, s. o. yhtymä, joka julkitoisi kaikkien mait-

ten köyhälistön edut, pyrkimykset ja tahdon, ei voi perustua puolueurto-osiin tai yksityisiin, erikoisesti poimituihin henkilöihin, olkootpa nämä sitte vaikka parhaimpia ja pyhimpää, s. o. mitä radikalisinta lajia. Hajottamismenetelmä ei voi koskaan olla hyödyksi. Se ei voi meille muuta tuottaa kuin sosialististen voimien pirstomista.

Internationale voidaan uudelleen rakentaa vain samoista aineksista, joista se tähänkin saakka on ollut muodostettuna: vanhoista puolueista, historiallisesti kasvaneista työväenyhdistyksistä, jotka ovat kehittyneet työläisjoukoista, niitten seurassa suuriksi kasvaneet ja niitten kanssa kulkeneet ankaran taistelun kivistä polkuja ja niitten kanssa muodostuneet samaksi luuksi ja vereksi. Ne ovat tehneet monta virhettä, mutta tämä tapahtui tavattoman vaikeissa oloissa, joihin historia ne johti ja jota ne eivät voineet välttää, ja työväenliikkeen tuleva eteenpäinkulku on hävitävä kaikki jäljet tehdyistä virheistä. Kaikki tuntevat elävänsä sisäisessä kriisissä, mutta jokainen puolue on omin voiminensa osaava sokkelosta ulos ja pääsevä omaan olemukseensa. Ja varmastikin emme tule saamaan "kolmatta" Internationalea, jonka tuloa haluaa vain kourallinen lahkolaisia, vaan se sama (toinen Internationale) on nouseva uudelleen pysyy, joka nyt vain tilapäisesti on lamaantunut.

Internationalen tehtäviä.

Se tehtävä, mihinkä toimintaan herätetyn Internationalen on ensisijassa ryhdyttävä, on rauhan agitatsioonin järjestäminen. Konkreettisista rauhanehdoista ei sil-

lä ole syytä päättään vaivata. Mutta yksi seikka on epäamättömästi selvä: rauhanehtojen tulee olla sellaiset, että ne takaavat rauhan, joka on mahdollisimman kiinteä ja mahdollisimman pitkäaikainen. Mistään muusta näkökohdasta emme voi tätä kysymystä lähteä käsittelemään.

Mutta on melkoinen joukko sosialidemokraatteja, jotka ovat sitä mieltä, että nykyisen sodan on ratkaistava niinsanottujen "historiallisesti kiistanalaisten maitten" kohtalo. He otaksuvat, että meidän tehtävämme olisi: kohottaa kansalliseen yhdistämiseen ne kansat, jotka elävät hajaantuneina eri valtioihin ja senvuoksi olisi meidän pyrittävä siihen, että "kiistanalaisten" maa-alueitten kansat saisivat mahdollisuuden kansanvaltaisesti järjestetyn yleisäänestyksen kautta vapaasti lausua, mihinkä valtiojärjestöön he haluavat kuulua ja mitenkä he yleensä haluaisivat valtio-oikeutensa järjestää. Tämä on harhakuvittelua, jolta puuttuu todellisuuden maaperä. Jos me asetamme itsellemme tuonlaatuisia harhakuvittelmallisia tehtäviä, niin silloin saattaa sillä olla se seuraus, että sotivien maitten sosialistipuolueet eivät rauhanehdoista koskaan pääse keskenään yksimielisyyteen.

Ennenkaikeä on käsite "historiallisesti kiistanalaisista maista" epämääräinen ja häilyvä. "Kiistanalaisia" vieraskielisiä maa-alueita tapaamme kaikkialla, mihinkä vain katseemme käännämme: kaksoisliitossa, kolmiliitossa, puolueettomissa maissa. Syy tähän on käsitettävissä: kaikki valtiot ovat historiallisesti väkivallan tiellä syntyneet, ryöstöjen kautta, erotta-

malla jonkun maan kansallisia alueita ja anastamalla ne toiselle.

Jos senvuoksi halutaan ryhtyä ratkaisemaan kysymystä "kiistanalaisista" maista, silloin täytyy tehdä varsin radikaalinen leikkaus: maailmanosien maa-alueitten yleinen siirteleminen ja Europan — niin vieläpä koko maailman — kartta täytyy täydellisesti uudestaan muokata, valtioita pirstota, maanrajoja siirrellä edes ja takaisin j. n. e. Tätä työtä ei kuitenkaan koskaan — jos se yleensä olisi mahdollistakaan — voitaisi saada loppuunsaoritetuksi, sillä sen täytyisi synnyttää loppumattoman sarjan uusia sotia.

Edelleen se yleisäänestys. Epäamättömästi hyvä kansanvaltainen keino. Mutta voiko se nykyisten olosuhteitten vallitessa yleensä tulla kysymykseenkään? On otaksuttavissa, että yksi tai toinen sotaliittoutuma voiton tapauksessa — jos se sille vain kävisi päinsä ja olisi hyödyksi — sen enemmittä sanoitta yksinkertaisesti väkivallalla anastaisi itselleen "kiistanalaiset" maa-alueet, ja että se senohella varsin vähän välitteleisi anastettujen maitten kansojen tahdosta. Ja antaisipa se sitten odottamatta tilaisuudenkin yleisäänestykselle — niin miten tällainen yleisäänestys toimitettaisiin vieraan vallan militaristisen kauhun vallitessa? On aika enemmän kuin lapsellista otaksua, että esim. Venäjä, jos sillä olisi mahtia anastaa Galitsia ja heti toimittaa sinne venäläistä joukkoja ja venäläisen hallituksen, sitten kääntyisi kansan puoleen jotenkin seuraavanlaisesti: järjestäkää esteettömästi yleisäänestys ja teidän päätöksenne on oleva

meidän lakimme! Tällä tapaa järjestettynä olisi yleisäänestys unelma, jolla petetään sekä itseä että muita. Aivan erikoisissa tapauksissa saattaisi yleisäänestys ehkä toteutua, mutta harvojen poikkeuksien teoreettisesta mahdollisuudesta ei pidä tehdä yleistä mahdollisuutta.

Sosialidemokratia ei ylimalkaan voi asettua kannattamaan historiallisten vääryyksiä hyvittämistä suosivalle utooppiselle kannalle. Meidän päämäärämme ei ole "vapauttaa" kansoja väkivallalla tunkeutuneitten armeijojen avulla siinä mielessä, että nämä kansat saisivat täydellistä kansallisen yhtenäisyytensä. Me ylimalkaan emme usko, että sota voisi olla keino, jonka avulla jotain vapautettaisiin. Myöskin uskomme, että "kiistanalaisten" maa-alueitten kansajoukot eivät suinkaan usko vapautensa tulevan siitä, että ne erotetaan jostakin valtiosta ja liitetään johonkin toiseen. Mihinkä ne pyrkivät, on laajakantoinen kansallinen autonomia, joka antaisi niille mahdollisuuden vapaasti kehittyä siinä valtiossa, jossa he elävät. Enempää he eivät vaadikaan. Sellaiseen autonomiaan johtaa valtion sisässä suoritettu kansanvaltainen taistelu, mutta ei missään tapauksessa anastuspolitiikka.

Se tehtävä, mikä nyt on sosialidemokratian suoritettavana, on ennen kaikkea siinä, että tehdään kaikki mahdollisuus, jotta rauha laadittaisiin kiinteälle maa-perälle. Kestävä rauha, siinä on se, mihinkä kansainvälisen työväenliikkeen tulee tarmonsia kohdistaa. Tältä näkökannalta lähtien, on sen lausuttava mitä päätäväisimmän vastalauseensa maa-anastuksia vastaan, sillä jokainen

anastus sisältää itseensä kostonajatuksen, se kytee ja kehittyi voitettujen mielissä kiinteäksi päätökseksi, väkivallalla takaisinvalloittaa se, mitä väkivallalla otettiin, se johtaa uusiin sotavarusteluihin ja hautoo tulevien sotien siemeniä.

Mutta meitä ei saa väärinkäsittää. Me emme tunne suurta kunnioitusta statusquota*) kohtaan, samoin emme tunne perin suurta hartautta karttaa kohtaan ja samoin emme pidä minään pyhänmerkinä nyt voimassa olevia valtorajoja. Vastustamme vain sellaisia muutoksia kartalla, jotka tehdään väkivallan avulla, mikä olisi valloituksellinen luonteeltaan. Vasta sitten, jos sota johtaisi siihen, että jonkun kiistanalaisen territorian väestö ilman minkäänlaista ulkonaista pakkoa voisi asettaa vaatimuksensa, vapaaehtoisesti voisi päättää, miten se tulevaisuudessa haluaisi valtio-oikeutensa järjestää, olisi tämä pyrkimys, kuten Karl Kautsky huomauttaa, täydellisesti kansanvaltaisuuden prinssiippiä vastaava. Ja jos tämä toteutuisi, silloin ei kukaan suora kansanvallan edustaja sitä mitenkään vastustaisi, pikimminkin tervehtäisi sitä edistyksen voittona ja takuuna rauhasta.

Mutta vaikkakin jokin kansa tällä tapaa saisi toteutetuksi itsensä määräämisoikeutensa, niin syntyisi tämä sodan objektiivisena tuloksena, mutta tehtäväksemme emme voisi tuollaista vapauttamistoimintaa asettaa.

Meidän tehtävämme on saada mahdollisimman pian sota päät-

*) Statusquo merkitsee sitä, että rauha palautettaisiin siten, että kaikki jäisi ennalleen, kuten sodan puhjetuakin.

tymään ja saada aikaan pysyvä rauha ilman minkäänlaisia valloituksia. Siinä on se rauhanmuoto, johon kaikki sosialistipuolueet voivat yhtyä. Jos sinä hetkenä, jolloin rauhanperusteita luodaan kansojen alle, Internationale suljettuna kokonaisuutena esiintyisi kapitalistista maail-

maa vastaan, niin olisi tämä mitä suurimmasta merkityksestä työväenliikkeen tulevalle historialle, huolimatta siitä, mitä käytännöllistä tulosta sosialidemokratien rauhanvaatimukset valtojen rauhanneuvotteluissa kykenisi aikaansaamaan.

ENGELADUS

Kirj. H. W. Longfellow

Alla Etnan on jättiläs uinuva —
toki tuonen-unta ei tuo.
Kun iskevi vankilan portteja,
niin henkensä kiihkeä huounta
tulihehkun pilvihin luo.

On paadet painavat rinnallaan,
sora otsaa, silmiä syö,
mutta kun nousevi raivoissaan
hän tempoen raskaita kahleitaan,
niin on kuni valkenis yö.

Ja kansa kulkevi kumarainen
ain oottaen onneton,
mies mieheltä viestiä kuiskaten:
kyllä varmaan koittaissa huomenen
Enceladus nouseva on.

Ja röyhkeät sortajajumalat
yhä käskyjä julistaa;
mut miksi on kasvot kalvakat
ja miksi he huolin haastelevat:
mitä jos hän vapahaks saa.

Epätoivo peittävi mieliä
kuin tuhka hiiliä vain;
mutta kun Enceladus myrskyssä
saa, silloin tuhka on lentävä,
tuli syttyvi hulmahtain.

Tuolla tuhkall' on peitetty pelto
ja maa,
mut jätti kun nousevi, niin
pois päältänsä paadetkin pudistaa
ja esille ylväs otsansa saa
ja hän katsovi sortajiin.

Kas kuin punaliekkein hehkuttaa
viha jättilään katsannon,
ja nyt Apenniinien, Alppien taa
jo myrsky sanomaa kaiuttaa:
Enceladus nousut on.

